

Secció I.- COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS

1.- Disposicions Generals

PRESIDÈNCIA DEL GOVERN

LLEI 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la Comunitat Autònoma.

Núm. 16406

EL PRESIDENT DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 27.2 de l'Estatut d'Autonomia, tenc a bé de promulgar la següent

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Un dels temes bàsics de la nostra història contemporània és l'emigració, començada primer minoritàriament a partir de finals del segle XVIII i intensificada amb posterioritat fins a arribar a ser un fenomen pràcticament massiu a finals del segle XIX i al principi del XX.

Emigració a Amèrica, Algèria, França, Alemanya i a d'altres indrets al llarg de distintes etapes i amb especificitats com és ara la presència de formenters a Uruguai i Cuba; de menorquins a Florida, Algèria, Argentina i Cuba; d'eivissencs a Argentina, Algèria i Cuba; de mallorquins a Puerto Rico, Argentina, Cuba, Uruguai, Xile, Veneçuela i República Dominicana entre d'altres països.

També es constata l'emigració de ciutadans de les Illes Balears, en diverses èpoques, a Barcelona, Madrid i d'altres llocs de la Península.

Les limitacions del sistema productiu agrari, l'escàs desenvolupament industrial i el fort increment demogràfic foren les causes de l'emigració massiva de les Illes Balears en els segles XIX i XX. Els recursos econòmics provinents dels emigrants foren, en bona part, invertits a les Illes i contribuïren al desenvolupament de les societats insulars. L'emigració, com a fenomen massiu, desapareix progressivament a les Illes Balears a partir dels anys cinquanta. La causa fou el canvi social i econòmic generat pel turisme de masses que incrementà el sector terciari i modificà radicalment l'estructura socioeconòmica de les Illes. Des d'aleshores les Illes han passat a ser centre receptor d'immigrants.

De la passada època d'emigració massiva, en queden comunitats, sobretot, a Amèrica i França, en situacions socials molt diverses, que mantenen lligams familiars i sentimentals amb la terra insular d'origen.

Els emigrants de les Illes Balears han duit a terme una activitat associativa i han editat llibres, revistes i periòdics a Cuba, l'Argentina, Uruguai, Puerto Rico, Barcelona i Madrid.

Malgrat la desaparició del corrent emigratori massiu les comunitats d'antics emigrants mantenen encara associacions i publicacions, particularment a Amèrica llatina i a França.

L'article 8 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears estableix:

"1.- Les comunitats balears establertes fora del territori de la Comunitat Autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que, en cap cas, no comportarà la concessió de drets polítics.

2.- La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar de l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior celebri, quan així pertoqui, els tractats internacionals pertinents."

La present llei, en compliment d'aquest mandat estatutari, regula el reconeixement de la personalitat d'origen a les comunitats balears i als mallorquins, menorquins, eivissencs i formenters residents fora de les Illes Balears, i desplega el contingut del dret que això comporta. Així mateix, es creen el Consell de Comunitats Balears, com a òrgan de caràcter consultiu per exercir funcions d'assessorament a les institucions de la Comunitat Autònoma en el compliment de les finalitats que s'hi estableixen, i el Registre de comunitats balears assentades fora de les Illes Balears, com a instrument a través del qual la Comunitat Autònoma es relacionarà amb els emigrants de les Illes Balears existents arreu del món. A la vegada, la present llei preveu el desplegament reglamentari pertinent.

Per tal de relacionar les Illes Balears amb els seus emigrants i descendents; enfortir els llaços de germanor; atendre els problemes socials i econòmics

de l'emigració; i promoure l'aprenentatge, conservació i difusió de la llengua i cultura de les Illes, el Parlament de les Illes Balears aprova la present llei.

TITOL I

Del reconeixement de l'origen balear de les comunitats assentades fora del territori de la Comunitat Autònoma.

ARTICLE 1.-

Als efectes d'aquesta llei, tindran la consideració de "balear" els ciutadans no residents a les Illes Balears oriünds d'aquesta Comunitat i els seus descendents i també els qui hagin tingut a Balears veïnatge administratiu i se sentin vinculats a les seves gents, a la seva història, a les seves tradicions i a la seva cultura.

ARTICLE 2.-

1.- Són comunitats balears als efectes d'aquesta llei:

a) Les associacions i els centres socials legalment reconeguts, sense ànim de lucre i amb personalitat jurídica pròpia en el territori en el qual es troben assentats, que tinguin per objecte principal en els seus estatuts el manteniment de lligams amb les Illes Balears, la seva història, la seva cultura i la seva llengua.

b) Les associacions a les quals se'ls reconegui l'origen balear, d'acord amb la present llei.

2.- Podran pertànyer, amb els mateixos drets, a les comunitats balears a què es refereix l'apartat anterior, si així ho estableixen els seus estatuts, a més dels nascuts a les Illes Balears, els cònjuges i els seus descendents, els qui hagin tingut veïnatge administratiu en aquesta comunitat i els qui, per les circumstàncies que siguin, se sentin vinculats a la seva cultura, llengua, tradicions i història.

3.- Per assolir el reconeixement de comunitat balear les associacions hauran de:

a) Incloure a la seva denominació els mots "Illes Balears" o els de "Mallorca", "Menorca", "Eivissa" o "Formentera" o alguns dels seus derivats.

b) Tenir una estructura interna i un funcionament democràtics.

ARTICLE 3.-

1.- Tots els mallorquins, menorquins, eivissencs o formenters residents fora d'aquesta comunitat autònoma i, així mateix, les associacions i els centres socials en què s'agrupin, tindran dret al reconeixement del seu origen balear.

2.- El reconeixement de l'origen balear d'acord amb aquesta llei comporta el dret dels balears residents fora del territori de la Comunitat Autònoma i, així mateix, de les comunitats en què s'agrupin, a col·laborar i a participar en la vida social i cultural del poble balear.

ARTICLE 4.-

El Govern promourà la participació i la col·laboració en la vida social i cultural dels balears no residents i, així mateix, de les comunitats vàlidament reconegudes i, amb aquest fi, es crearan els canals que permetin i facilitin una comunicació recíproca i un suport mutu.

ARTICLE 5.-

1.- El reconeixement de l'origen balear de les persones físiques no requereix acte administratiu.

2.- Les comunitats aconseguiran el reconeixement del seu origen balear per resolució de la Conselleria Adjunta a la Presidència, prèvia la sol·licitud de les interessades presentada a aquest efecte, acompanyada de la documentació que reglamentàriament es determinarà. El reconeixement donarà lloc a la inscripció en el Registre de Comunitats Balears assentades fora del territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3.- Contra la denegació del reconeixement podrà interposar-se el recurs establert a la Llei de Procediment Administratiu i d'altres disposicions d'aplicació general.

ARTICLE 6.-

El Govern promourà la participació dels balears no residents, així com de les seves comunitats vàlidament reconegudes, en la vida social i cultural. Amb aquesta finalitat:

a) Crearà llaços de recíproca comunicació i suport entre la Comunitat Au-

tònoma i les comunitats balears assentades fora del seu territori que facin real i efectiva la participació d'aquestes en la vida social i cultural de les Illes Balears.

b) Promourà la celebració de convenis i acords de col·laboració amb altres comunitats autònomes dins els termes establerts a l'article 17 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

c) Sol·licitarà, si n'és el cas, de l'Estat que, als tractats i convenis internacionals que se celebrin s'adoptin les previsions oportunes per facilitar l'establert a l'article 8 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

TITOL II

Abast i contingut del reconeixement balear

ARTICLE 7.-

El reconeixement de l'origen balear a les comunitats a què es refereix l'article 2 d'aquesta llei els concedirà els drets següents:

1.- Rebre informació de quantes disposicions i resolucions adoptin el Govern, el Parlament i els Consells Insulars, en matèries específicament reconegudes com a d'interès de les comunitats balears als seus estatuts.

2.- Compartir la vida social i cultural balear i col·laborar en la seva difusió tant en el territori balear, com a l'àmbit de la comunitat que obtingui el reconeixement.

3.- Informar en les actuacions dels òrgans de govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears sobre temes relacionats amb els emigrats.

ARTICLE 8.-

El reconeixement de l'origen balear als ciutadans i a les comunitats a què es refereixen els articles 1 i 2 d'aquesta llei, comporta, en l'ordre sòcio-cultural i en els mateixos termes que per als residents a les Illes Balears i les seves associacions, en la forma que reglamentàriament es determini, els drets següents:

1.- Gaudir de les biblioteques, els museus, els arxius, els recursos, les exposicions i d'altres centres culturals dependents de la Comunitat Autònoma.

2.- Accedir als serveis de caràcter social, cultural i esportiu, promoguts o gestionats per la Comunitat Autònoma, especialment els destinats a la joventut.

3.- Col·laborar, en el marc de les competències atribuïdes a la Comunitat Autònoma, en els mitjans de comunicació social i en les emissions de televisió adreçats als balears de dins i de fora les Illes Balears.

4.- Participar en l'impuls i la difusió de les activitats culturals i dels espectacles destinats a preservar i fomentar la cultura, la llengua i les tradicions de les Illes Balears.

ARTICLE 9.-

El Govern fomentarà a través de les comunitats balears i amb la col·laboració, si n'era el cas, de les institucions especialitzades:

1.- La creació de publicacions especialment dirigides als balears residents fora de les Illes Balears.

2.- Les comunitats balears vàlidament reconegudes seran canal prioritari per a la difusió d'aquestes publicacions i edicions, quan siguin de caràcter gratuït.

3.- L'organització de serveis didàctics i àudio-visuals enfocats al coneixement de la llengua, la cultura, la història i les tradicions balears, que facilitin a les dites comunitats l'organització de cursos i d'activitats amb aquesta finalitat expressa.

4.- Les informacions i gestions necessàries a l'objecte del reconeixement dels drets a l'àmbit de la seguretat social i l'acció social.

ARTICLE 10.-

El Govern organitzarà, a través de les comunitats balears, la realització d'activitats que facilitin el coneixement de la nostra cultura fora del territori de la Comunitat Autònoma i garantirà l'adquisició, amb destinació a les comunitats balears, d'un fons editorial tendent a facilitar el coneixement de la història, l'art, la llengua, les tradicions i la realitat social de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

ARTICLE 11.-

En el marc de la cooperació social i cultural amb les comunitats balears,

el Govern fomentarà, dins les seves competències, la producció, la distribució i l'intercanvi de programes de ràdio i televisió.

ARTICLE 12.-

En el marc de les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Govern promourà també amb les comunitats balears cursos o cicles monogràfics, així com programes d'investigació sobre la història, les tradicions, la cultura, la llengua o d'altres temes d'interès per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

ARTICLE 13.-

El Govern propiciarà la presència de representants de les comunitats balears inscrites a l'empara d'aquesta llei en els consells o instituts de la Comunitat Autònoma relacionats amb la seva activitat.

TITOL III

El Consell de Comunitats Balears

ARTICLE 14.-

Per a complir els fins establerts en la present llei, es crea, amb caràcter consultiu, el Consell de Comunitats Balears, que exercirà, en la forma que reglamentàriament s'estableixi, funcions consultives i d'assessorament a l'Administració de la Comunitat Autònoma en relació amb les actuacions realitzades en aplicació de la present llei.

ARTICLE 15.-

1.- Són membres del Consell de Comunitats Balears:

a) President: el President del Govern.

b) Vice-president: el Conseller Adjunt a la Presidència.

c) Un representant de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

Un representant de la Conselleria de Treball i Transports.

Un representant de la Conselleria de Turisme.

Un representant de cada un dels Consells Insulars.

d) Un representant per cada una de les comunitats inscrites a l'empara d'aquesta llei elegits per aquestes.

e) Hi actuarà com a secretari un funcionari de la Conselleria Adjunta a la Presidència, nomenat a l'efecte, amb veu però sense vot.

2.- En el si del Consell es constituirà una Comissió Permanent elegida per aquell, les funcions i la composició de la qual seran objecte de desplegament reglamentari.

ARTICLE 16.-

El Consell de Comunitats Balears elaborarà una memòria anual en la qual es donarà compte de l'aplicació de la present llei i suggerirà al Govern l'adopció de mesures convenients per al millor compliment dels objectius i dels fins que s'hi determinen.

TITOL IV

Del Registre de Comunitats Balears

ARTICLE 17.-

1.- Es crea el Registre de Comunitats Balears adscrit a la Conselleria Adjunta a la Presidència, que serà públic i que tindrà per objecte la inscripció de les comunitats que hagin obtingut el reconeixement del seu origen balear. Hi han de constar, a més de les dades d'identificació que es determinin reglamentàriament, els estatuts i els òrgans rectors de les comunitats i, si n'era el cas, les modificacions que s'hi produexin.

2.- L'organització i el funcionament d'aquest seran regulats reglamentàriament.

DISPOSICIO ADDICIONAL UNICA.-

Per complir l'establert en la present llei, s'habilitarà una partida específic

ca en el pressupost ordinari de despeses de la Conselleria Adjunta a la Presidència dins els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma.

DISPOSICIO FINAL PRIMERA.-

S'autoritza el Govern a dictar les normes de desplegament reglamentari de la present llei.

DISPOSICIO FINAL SEGONA.-

La present llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta Llei i que els Tribunals i les Autoritats als quals pertorqui la facin guardar.

A Palma de Mallorca, a quinze de juliol de mil nou-cents noranta-dos.

EL PRESIDENT,

Signat: Gabriel Cañellas Fons.

El Conseller Adjunto a la Presidència

Signat.: Francisco Gilet Girart

— o —

(351)

LLEI 4/1992, de 15 de juliol, del Servei Balear de la Salut.

Núm. 16407

EL PRESIDENT DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 27.2 de l'Estatut d'Autonomia, tenc a bé de promulgar la següent

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Constitució Espanyola inclou dins els drets i deures fonamentals enumerats en el Títol I, Capítol III, la protecció de la salut, per la qual cosa és competència dels poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris.

Així mateix, la nova configuració de l'Estat de les Autonomies comporta, a mesura que es desenvolupa, la necessària reordenació de les competències de les diverses administracions públiques.

Per acomplir el mandat constitucional anterior es promulgà la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, l'estructura fonamental de la qual es desplega a través d'un sistema nacional de salut com a conjunt integrat dels diversos serveis de salut de les comunitats autònomes, amb l'objectiu fonamental de protegir la salut com un dret inalienable de l'individu i de la comunitat i amb un definit protagonisme en el desplegament d'aquest de les administracions territorials creades a l'empara de la Constitució Espanyola. Al mateix temps, l'existència de mitjans i recursos sanitaris pertanyents a diferents administracions públiques dificulta el compliment adequat del mandat constitucional i per això es proposa en aquesta Llei una organització integrada i harmònica per a dur a terme amb la major eficàcia l'atenció sanitària integral als ciutadans, tant en el vessant de salut pública i prevenció de la malaltia, com en el d'assistència sanitària i rehabilitadora de la salut individual perduda, i tant en el de l'atenció primària com en el d'atenció especialitzada i hospitalària.

D'altra banda, la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears, atribueix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears competència exclusiva en matèria de sanitat i higiene i, així mateix, la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva en l'exercici de la competència esmentada i li confereix també, a l'article 11, el desplegament legislatiu i l'execució, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, de la coordinació hospitalària, incloent-hi la de la Seguretat Social.

D'altra banda, l'article 39 estableix que els consells insulars, a més de les competències que els corresponguin com a corporacions locals, tendran la facultat d'assumir dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió en la mesura en què la Comunitat Autònoma de les Illes Balears assumirà competències sobre, entre altres, les matèries de sanitat i higiene (art. 39.8) i coordinació hospitalària, la de la Seguretat Social inclosa (art. 39.26). A més a més, la disposició addicional quarta preveu que l'Ajuntament de Formentera pugui assumir, en l'àmbit de l'illa, funcions que l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia atribueix als consells insulars.

Atès això, el Servei Balear de Salut es crea com a eix de la reforma sanitària a Balears, com a l'instrument que permetrà la unificació de tots els esforços, els mitjans i les dotacions que, a l'àmbit de la nostra Comunitat Autò-

noma de les Illes Balears, es dirigeixen a la protecció de la salut, amb independència de l'administració a què actualment estiguin adscrits, amb el fi de poder aconseguir una sanitat integral i pròpia, adaptada a les especials configuracions geogràfiques, de població i diferenciadores que són pròpies de les Illes Balears.

Per això, es constitueix el Servei Balear de Salut com un sistema únic i harmonitzador de tots els recursos, els centres, els serveis i els establiments de l'àmbit geogràfic de Balears, amb la meta d'aconseguir la integració, la desconcentració, la simplificació, la racionalització i, en definitiva, una optimització màxima dels serveis sanitaris existents o futurs, amb participació de totes les administracions territorials intracomunitàries i la coordinació corresponent amb l'Administració de l'Estat, i s'estructura com una entitat autònoma amb personalitat jurídica pròpia, a la qual s'encomana la gestió de la sanitat de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Entitat subjecta al que es disposa a la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es constitueix i s'organitza amb visió de futur, en el sentit de preparar i acollir, quan s'escaigui, les transferències encara pendents de rebre en matèria sanitària, en especial les que corresponen a l'assistència sanitària de la Seguretat Social.

No obstant això, la reforma que es pretén n'ha de preveure de manera paulatina i gradual la posada en funcionament, si es vol que pugui ser eficaç, tenint en compte que suposa un canvi radical i una profunda transformació de tot el sistema sanitari públic i, així mateix, de la gestió d'aquest, raó per la qual és important i necessari regular el procés gradual d'aplicació, que suposarà un ampli i complex període fins a la completa i definitiva assumció dels mitjans, les funcions, els centres, els serveis i els establiments sanitaris que, procedents de les diferents administracions públiques amb competències sanitàries, s'hauran d'adscriure al sistema sanitari públic de Balears i integrar-s'hi i, en concret, en el sistema de salut d'aquest.

La finalitat de la present Llei és, en conseqüència, ordenar el sistema sanitari de Balears de caràcter públic i intracomunitari fonamentalment i, de manera primordial, crear i ordenar el Servei Balear de Salut com a organisme amb autonomia de gestió, que haurà de catalitzar la gestió del dit sistema sanitari, per la qual cosa es fa necessari també delimitar les competències a l'àmbit de les administracions intracomunitàries amb competències, funcions i responsabilitats en matèria sanitària i de salut pública, i establir el marc instrumental i organitzatiu en el qual s'ha de desenvolupar i gestionar aquell sistema sanitari públic de Balears, la regulació del qual s'ha de completar amb les disposicions d'execució i desplegament d'aquesta Llei, que es dictin per l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per a l'ordenació sanitària que proposa la Llei i per a la creació del Servei Balear de Salut i l'organització d'aquest i el desenvolupament de les seves funcions i competències s'han tingut en compte els principis fonamentals bàsics de la Llei General de Sanitat, sobretot, el de la concepció integral i integrada de la salut i la participació comunitària dels usuaris, de les organitzacions professionals, dels consells insulars i dels Ajuntaments en el desenvolupament de les funcions atribuïdes al Servei Balear de Salut.

D'altra banda, d'acord amb el que es preveu a l'esmentada Llei General de Sanitat i a l'Estatut d'Autonomia de Balears, es contemplen a la Llei previsions orgàniques, estructurals i de gestió, derivades del legítim exercici d'autoorganització de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i, en especial, les derivades de la Llei de consells insulars.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1.- Objecte.

Aquesta Llei té per objecte ordenar el sistema sanitari de Balears, amb el fi de fer efectiu el dret a la protecció de la salut previst a l'article 43 i als concordants de la Constitució i, així mateix, desenvolupar les competències que, en matèria sanitària, atribueix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, d'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears.

Article 2.- Principis generals.

L'ordenació del sistema sanitari de Balears s'ajusta als següents principis generals informadors:

- Concepció integral i integrada del sistema sanitari.
- Racionalització i eficàcia de la gestió sanitària.
- Descentralització i desconcentració de la gestió.
- Aprofitament òptim dels recursos.
- Sectorització de l'atenció sanitària.
- Participació comunitària.
- Atenció sanitària a la població, respectant en tots els casos la dignitat i els drets de totes les persones que la rebien.
- Promoció de la salut i prevenció de les malalties.
- Universalització per a tots els ciutadans residents a la CAIB.
- Educació sanitària.
- Protecció del medi ambient.
- Informació sanitària dels drets i de les obligacions dels usuaris de la sanitat.